

MILJÖFÖRVALTNINGEN
HÄLSOSKYDD

BILAGA 1
PROJEKTRAPPORT 2009
Dnr 2009-387
SID 1 (7)
Upprättad av: Anna
Baggström
2010-02-22

ÅRSRAPPORT 2009

- projekt skola/förskola

INLEDNING

Åtagandet för Miljöförvaltningens hälsoskyddsavdelning är att minska risken för människors hälsa och miljön genom att utöva tillsyn. Projektet skola/förskola drivs på hälsoskyddsavdelningen sedan 2006 och är ett arbetssätt för att genomföra åtagandet. Projektet omfattar tillsyn av alla skolor och förskolor i Stockholms stad genom besök och informationsspridning. Tillsynsinsatserna drivs stadsdelsvis och innan besöken informeras verksamheterna om vad som kommer att gås igenom vid besöket och information om egenkontroll skickas till verksamheten.

Varje år startas ett nytt projekt upp där nya stadsdelar besöks. Varje projekt avslutas med en projektrapport i slutet av året. En rapport skrivs även som halvårsuppföljning.

MÅL OCH AVGRÄNSNINGAR

Effektmål

Projektets mål är att successivt förbättra inomhusmiljön i stadens skolor och förskolor och därmed se till att eleverna/barnen inte utsätts för hälsorisker och inte hindras i sin utveckling eller i sitt lärande.

Inomhusmiljön förbättras både genom att miljöförvaltningen inspekterar lokalerna, och ställer krav på åtgärder där så behövs, men även genom att verksamheternas egenkontroll förbättras. I och med att nivån på verksamheternas egenkontroll höjs ökar kunskapen kring de olika områden som kan innebära hälsorisker, och det förebyggande arbetet förbättras. Därmed minskar risken för att hälsorisker uppstår.

Projektmål

För 2009 var målet att besöka 200 skolor och förskolor. Under året drogs målet ner till **180 besök** i och med att personalstyrkan var mindre under året än vad som planerats. Antalet genomförda inspektioner under 2009 blev 134 stycken.

Avgränsning

Fritidshem eller dagmammor omfattas inte av projektet. De betalar inte heller årlig avgift.

PROJEKTMEDLEMMAR 2009

- **Anna Baggström** projektmedlem från och med januari 2009, och projektledare fr.o.m. mars 2009
- **Johanna Löf** – projektledare januari-mars 2009
- **Annika Henell** projektmedlem hela året samt områdesansvarig för skola- och förskolaområdet fr.o.m. september 2009
- **Titti Axén** – projektmedlem och områdesansvarig för skola- och förskolaområdet januari-september 2009
- **Anna Alanampa**
- **Christer Ståhl** – januari-maj 2009
- **Carina Lindberg** – januari-april 2009
- **Frej Sjöström** fr.o.m. augusti 2009
- **Camilla Kjellin** fr.o.m. september 2009
- **Anna Pettersson** fr.o.m. september 2009

ANTALET SKOLOR OCH FÖRSKOLOR I STADEN

Enligt ECOS register finns 292 skolor och 910 förskolor i staden. Inom begreppet skolor innefattas även gymnasium. Skolor och förskolor betalar en årlig avgift. Skolor och gymnasium betalar för fyra timmar per år medan förskolorna betalar för tre timmar per år.

SOCIALSTYRELSENS HYGIENPROJEKT

Under 2009 deltog Stockholms miljöförvaltning tillsammans med 220 andra kommuner i Socialstyrelsens projekt om hygien i förskolor. Syftet med projektet var att minska smittspridningen i förskolorna genom förbättrad egenkontroll. Femton förskolor i Stockholm ingick i projektet. Ett frågeformulär kring hygienrutiner fylldes i vid dessa förskoleinspektioner som därefter redovisades till Socialstyrelsen. Vid inspektionerna tillfogades detta frågeformulär den ordinarie checklisten som används vid förskoleinspektioner. Initialt var planen att cirka 50 förskolor i Stockholms stad skulle ingå i Socialstyrelsens hygienprojekt. Anledningen till att inte fler förskolor ingick var att de kombinerade inspektionerna tog längre tid i anspråk än ordinarie inspektioner. Miljöförvaltningen prioriterade då att hinna göra fler inspektioner inom ramen för tillsynsprojektet. Detta motiverades också med att bedömningen gjordes att förskolorna

inte gick miste om information om hygienrutiner då flera av frågorna som ingick i det förtryckta formuläret från Socialstyrelsen redan ställdes vid tillsynsbesöken. En annan anledning var att informationen till verksamheten på de kombinerade inspektionerna blev mycket omfattande, och en del av verksamheterna upplevde inspektionerna som tunga och tidskrävande. Socialstyrelsens slutredovisning kommer att beskriva den nationella bilden av hur arbetet med hygienrutiner och egenkontroll fungerar på landets förskolor. Slutredovisningen kommer under våren 2010.

MÖTEN MED SISAB

Under 2009 har två möten ägt rum med SISAB som är den största fastighetsägaren av skol- och förskolelokaler i Stockholms stad.

Tidigare har verksamheternas tilldelning av radonprotokoll och OVK-protokoll varit ett problem. SISAB har på mötena bland annat informerat om att alla verksamheter har fått tillgång till OVK-protokoll och radonprotokoll via SISABs hemsida i ett system som kallas Reqs. Detta är mycket positivt anser Miljöförvaltningen, då protokollen är en viktig del i deras egenkontrollprogram.

Miljöförvaltningen har också tillgång till dessa via egen inloggning, vilket underlättar handläggningen av skol- och förskoleärenden.

NYA RUTINER

Under 2009 har rutiner för handläggning av ventilations- och radonärenden gått igenom. Processen började med att projektgruppen medverkade i en ventilationsutbildning i juni, arrangerad av SWECO. Projektgruppen hade också vidare diskussioner med SWECO under hösten gällande OVK-lagstifningen och OVK-protokoll. Nya rutiner har börjat gälla januari 2010, dessa kommer att effektivisera handläggningen inom dessa områden och frigöra resurser till andra delar inom projektet.

RESULTAT 2009

Effektmål

Den långsiktiga effekten av projektet kan inte mätas inom ramen för projektet.

Besökta stadsdelar

Stadsdelar som besökt sedan projektets början är Enskede- Årsta- Vantör, Hägersten, Östermalm, Älvsjö, Rinkeby-Kista, Bromma, och Skärholmen. Under 2009 påbörjades besöken i Skarpnäck, dessa hanns inte klart och fortsätter under 2010. Nya stadsdelar som kommer att besökas under 2010 är Farsta och till viss del Vällinge- Hässelby.

Antal besök

Under 2009 har **134 inspektioner** genomförts inom projektet. I förhållande till målet, 180 inspektioner under året, saknas 46 inspektioner för att detta ska vara uppfyllt.

Det är många som slutat inom projektet under året, vilket krävt mycket tid för introduktion av de nya medarbetarna i projektet. Det innebär att de handläggare som introducerar nya projektmedlemmar inte kunnat genomföra lika många inspektioner som planerat. För de som introduceras innebär det även minst 1,5 månad innan de genomför egna inspektioner. Det har dessutom varit en lucka på flera månader innan de som slutat inom projektet har ersatts. Under året har både projektledaren för tillsynsprojektet och områdesansvarig för förskola-skolaområdet bytts ut. Detta har inneburit att dessa personer inte kunnat göra lika många inspektioner som planerat, då mycket tid gått till att sätta sig in i nya arbetsuppgifter, och utföra det arbete som behövs inom tillsynsprojektet och förskola- skolaområdet.

Miljöförvaltningen har cirka 140 pågående ärenden från inspektioner som gjorts mellan 2006 och 2008 som kräver fortsatt handläggning. Cirka 70 skolor och förskolor som besökts under 2009 kräver fortsatt handläggning. Sammanlagt är det alltså cirka 210 pågående ärenden från tidigare besök som kräver vidare handläggning. Uppföljningen av åtgärder är en mycket viktig del i arbetet att säkerställa att förskolebarns och elevers miljö förbättras. I april beslutades att inga inspektioner skulle genomföras från och med april till augusti. Anledningen till detta var just att tid och fokus behövde läggas på uppföljning av gamla förskole- och skolärenden där miljöförvaltningen krävt åtgärder. Denna åtgärd visade sig inte vara tillräcklig för att komma i fas med dessa ärenden, det är uppenbart att extra resurser i någon form krävs för detta arbete.

Miljöförvaltningen mottog 46 anmälningar av nya förskolor och skolor 2009, år 2008 var antalet nyanmälningar 26 stycken. Mer tid än beräknat har lagts ner på att hantera anmälningar, detta är också en av anledningarna till att inte alla inspektioner inom projektet hunnits med.

Uppföljningar av anmärkningar

Cirka **60 %** av alla verksamheter som besökts under 2009 har krävt uppföljning inom ett eller flera områden.

Det är främst p.g.a. bristfällig ventilation, ingen redovisning av OVK- eller luftflödesprotokoll, misstänkta fuktskador, felaktiga varmvatteninstallationer i duschar samt för hög ljudnivå från fasta installationer (främst ventilation) som risk för olägenhet konstaterats vid besöken och som krävt uppföljning.

Observera att *en* verksamhet kan alstra *flera* anmärkningar där uppföljning krävs.

STATISTIK ÖVER ANMÄRKNINGAR FÖRSKOLOR OCH SKOLOR BESÖKTA 2009			
	Privata skolor och förskolor (41 st)	Kommunala förskolor och skolor (91 st)	Privata och kommunala förskolor och skolor (132 st)
Ingen anmärkning	16 av 41 (40 %)	37 av 91 (40 %)	53 av 132 (40 %)
En eller flera anmärkningar	25 av 41 (60 %)	54 av 91 (60 %)	79 av 132 (60 %)
<i>Typ av anmärkning</i>			
OVK	15 av 41	31 av 91	46 av 132
Ventilation	6 av 41	15 av 91	21 av 132
Fukt	2 av 41	7 av 91	9 av 132
Buller	6 av 41	4 av 91	10 av 132
Radon	9 av 41	1 7 av 91	26 av 132
Vattentemperatur	1 av 41	9 av 91	10 av 132

Många verksamheter har även fått anmärkning på grund av felaktig kemikaliehantering samt bristfällig städning och bristfälliga hygienrutiner. Verksamhetsutövarna uppmanas att åtgärda detta inom sitt egenkontrollprogram. Någon redovisning till Miljöförvaltningen krävs därmed inte in för dessa anmärkningar. Däremot följs anmärkningarna upp vid förvaltningens kommande besök.

Jämförelse med föregående år

År 2006 och 2007 var antalet verksamheter där uppföljning krävts c:a **30 %**. C:a **50 %** av alla verksamheter som besöktes under 2008 krävde uppföljning inom ett eller flera områden. Den ökade andelen uppföljningar under 2008 berodde med stor sannolikhet på nya handläggningsrutiner kring ventilation infördes under 2008 som innebar att in OVK- och luftflödesprotokoll *alltid* krävdes in. När detta inte kunde uppvisas, före eller under inspektion, gjordes en anmärkning som kräver uppföljning. Dessa rutiner har också gällt under 2009. Cirka **60 %** av alla verksamheter som besökts under 2009 har krävt uppföljning inom ett eller flera områden. I 2009 års statistik har anmärkningar gällande radon räknats in, vilket *inte* gjordes under 2008. Skulle statistiken för 2009 ha räknats exakt som förra året, det vill säga att verksamheter med enbart anmärkning på radon räknas bort, skulle **53 %** av verksamheter som besökts 2009 ha krävt uppföljning. Skulle radon ha räknats in 2008 skulle ca **60 %** av verksamheterna ha krävt uppföljning 2008. Med andra ord är det ingen större procentuell skillnad mellan 2008 och 2009 vad gäller antal verksamheter där uppföljning krävts.

År 2008 krävde de kommunala verksamheterna uppföljning i högre grad än de privata. Denna skillnad ses inte i resultatet från 2009, där **60 %** av verksamheterna har krävt uppföljning i båda fallen.